

Monimuotoisuudelle tärkeät metsäalueet Suomessa

Ninni Mikkonen (SYKE) 5.11.2019

Luonnon priorisointi päätöksenteon apuna -seminaari, Säätytalo
Suojelua ja ennallistamista tukevat analyysit

10 vuotta Zonationia

- **Karttoja rakastava ekologi**
- **Natura 2000 ja merkittävimmät luontoarvokeskittymät 2012**
- **MetZo-hallitus 2013**
- **Soidensuojelun täydennysohjelma 2014**
- **Koordinaattori 2013 - 2014**
- **Metsien monimuotoisuus 2015, 2016, 2018**
- **Metsät ja hiili 2019**
- **Metsät ja suot**

Zonation

Zonation ohjelman toimintaperiaate lyhyesti

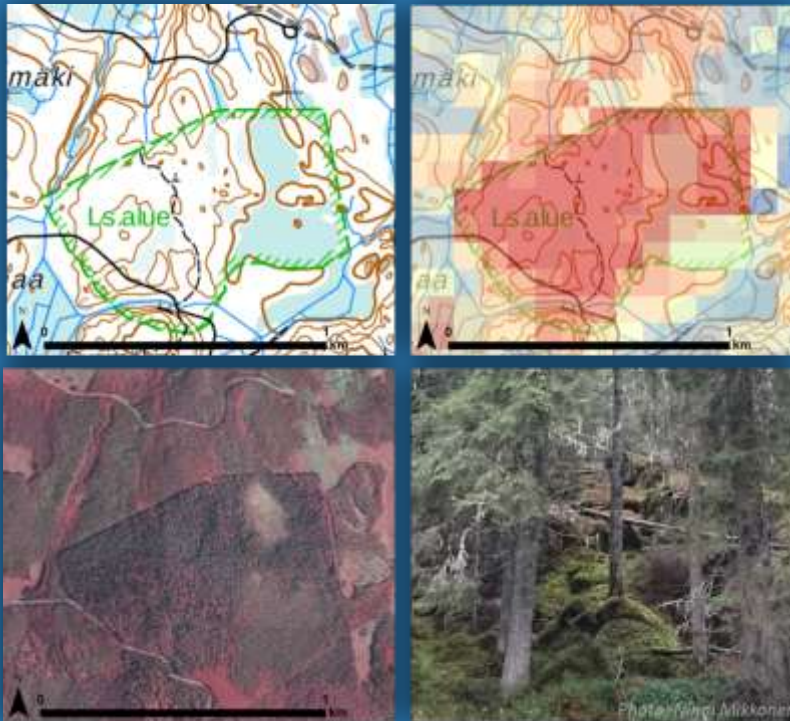
Z ja metsiensuojelu

Tarve, menetelmäkehitys, tulosten käyttö

Tulevaisuus

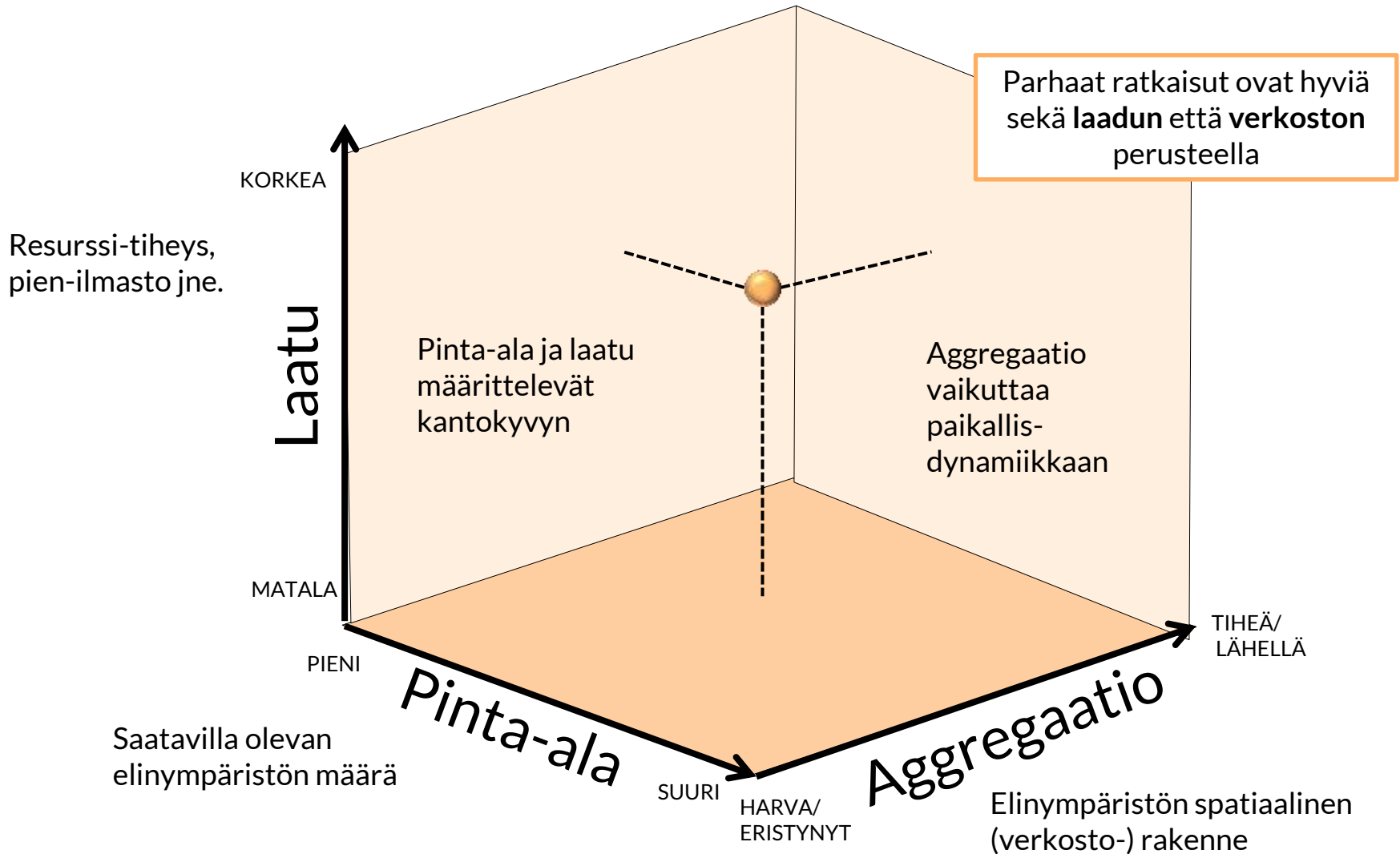
Miten Z eroaa normaalista paikkatietotyöskentelystä?

Samanaikaisesti:

1. Alueiden toistensa täydentävyys
2. Tasapainoinen ratkaisu tutkittavien piirteiden välillä
3. Koko maiseman priorisointi
4. Huomioi harvinaisuuden
5. Eri tapoja kytkeytyvyydelle ja interaktioille
6. Painoarvot
7. Huomioi kustannukset, arvonvähennykset
8. ...

Suojelusuunnittelun "pyhä kolminaisuus"

Alkuperäinen kuva: Joonas Lehtomäki

... erityisistä ansioistaan **ekologiaan** perustuvan **laskennallisten menetelmien** kehittämisessä, joiden tarkoituksena on tukea sellaisten **suojelupäätösten** tekemistä, joissa **vaihtokauppa** luonnon **monimuotoisuuden**, **kustannusten** ja vaihtoehtoisten **maankäytön** tapojenvälillä on menestyksestä ja suojeluun käytettävät **resurssit** saadaan käytettyä parhaalla mahdollisella tavalla.

ZONATION
Conservation planning software

PHOTO: YUNG EN CHIE

RESEARCH /

Atte Moilanen receives Distinguished Service Award from the Society for Conservation Biology

25.5.2018 | SCIENCE NEWS | SUSTAINABILITY NEWS

PRESS RELEASE

AUTHOR: MINNA MERILÄINEN-TENHU

Research director Atte Moilanen from the University of Helsinki has developed ecologically based, computational methods to support conservation solutions that benefit biodiversity. Past Distinguished Service award winners include Albert Gore and David Attenborough.

www.syke.fi/zonation

ZONATION – mitä tekee?

1

Ekologisesti
arvokkaimpien
alueiden
tunnistaminen

2

Ekologisesti
vähemmän
arvokkaiden
alueiden
tunnistaminen

3

Suojelalueiden
arviointi

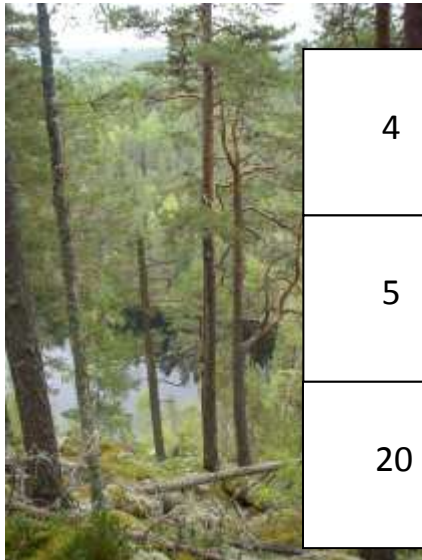
4

Suojelalueverkoston
kehittäminen

Kuinka Zonation toimii?

1. Aloita täydestä maisemasta
2. Määrittele millä alueella (solulla) on pienin marginaaliarvo maisemassa ja poista se
3. Päivitä arvot ja toista kohdat 1 ja 2 kunnes ei ole enää mitään poistettavaa

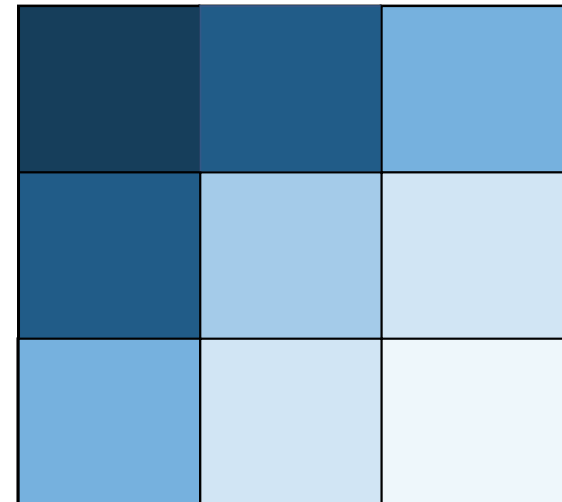
Absoluuttinen arvo

4	10	15
5	23	32
20	40	51

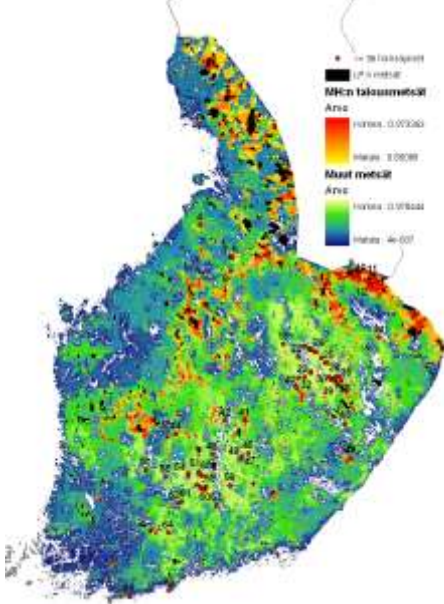
Prioriteettikartta

Menetelmäkehitys: Metsäisten elinympäristöjen analyysijatkumo

2008: METSO 10 000

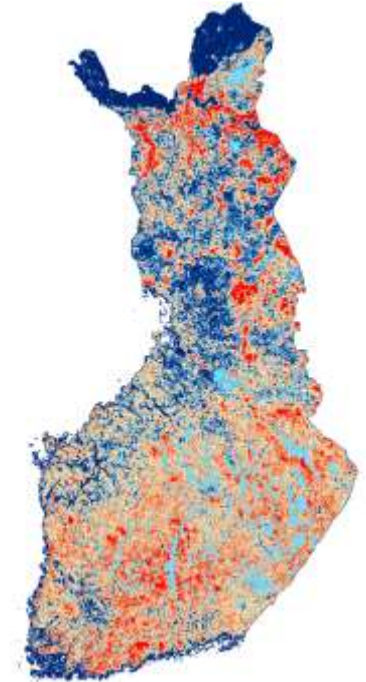
MVMI
BD: Asiantuntija-arvio

2012: SMK-alueittain
Metsävaratieto
BD: Asiantuntija-arvio

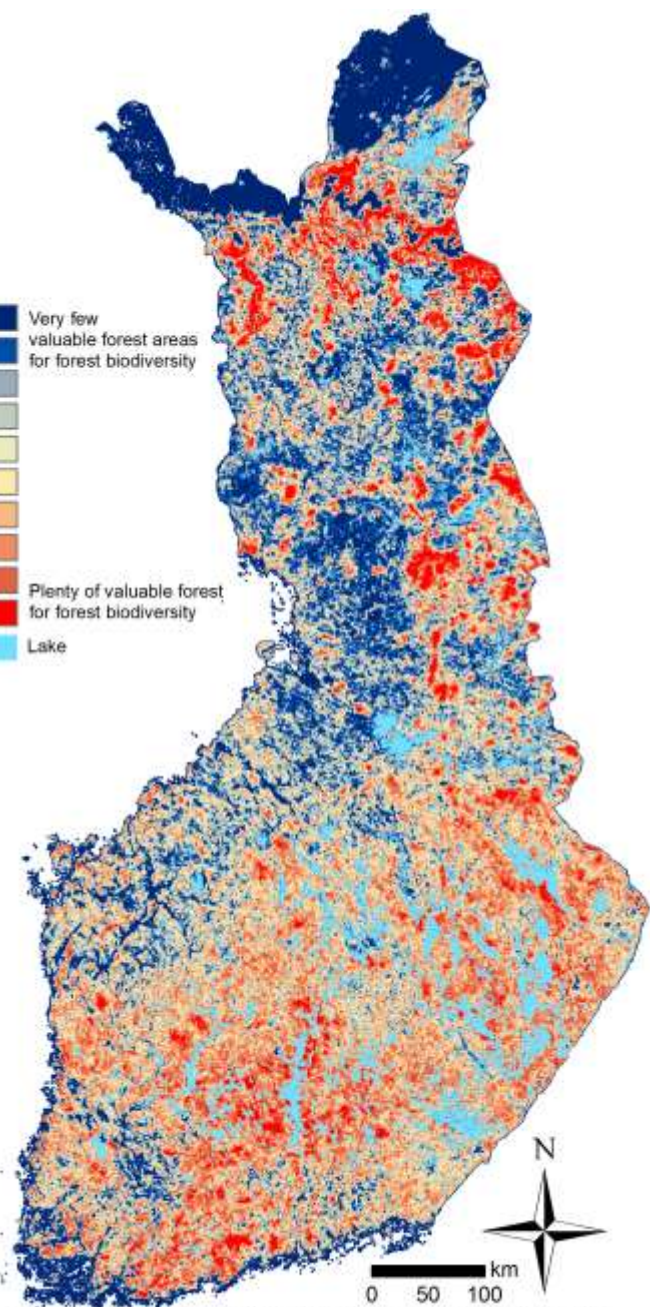
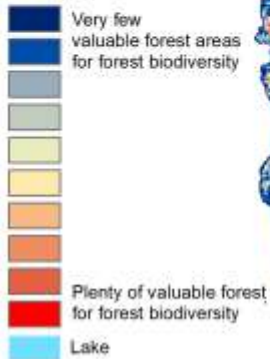

2012: MetZo-hallitus
Vain MH alueet ja datat
BD: lahoppuupotentiaali

2015-2016
valtakunnallisesti
ja alueittain
Metsävaratieto
MH MT, LP ja YSA
MVMI, Lajit, LPP

Metsien monimuotoisuus – kartta-aineisto 2018

© Finnish Environment Institute, © Finnish Forest Centre, © Metsähallitus
© Natural Resources Institute Finland, © National Land Survey of Finland

- Alun perin tehty ympäristöhallinnon ja metsähallinnon avuksi, jotta monimuotoisuuden väheneminen saataisiin pysäyttämään
- Tavoitteena tunnistaa aiemmin tuntemattomat suojelemattomat monimuotoisuudelle arvokkaat metsät

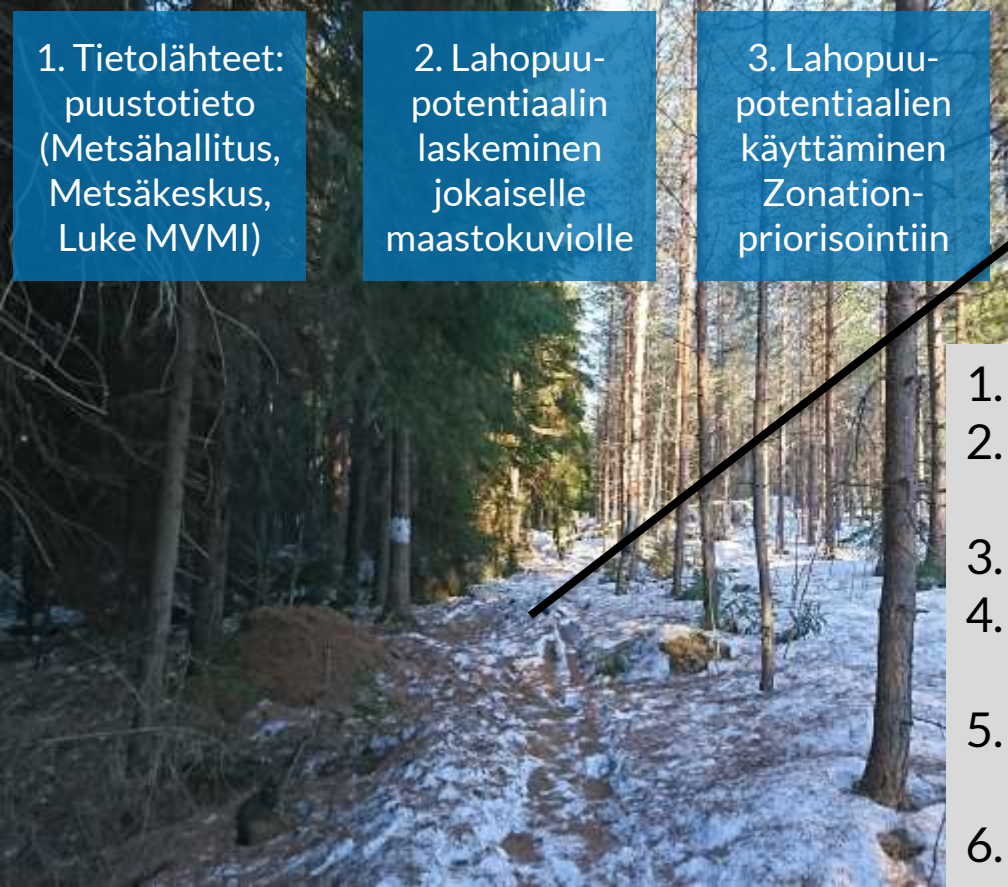
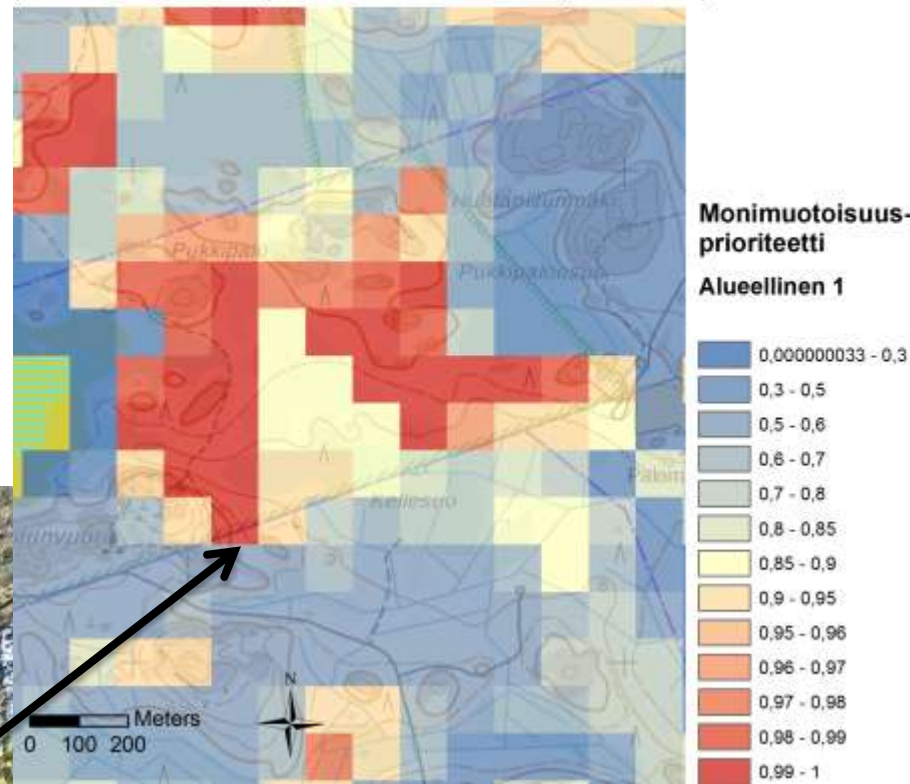
6 valtakunnallista ja 6 alueellista analyysiversiota

1. Tietolähteet:
puustotieto
(Metsähallitus,
Metsäkeskus,
Luke MVMI)

2. Lahopuu-
potentiaalin
laskeminen
jokaiselle
maastokuviolle

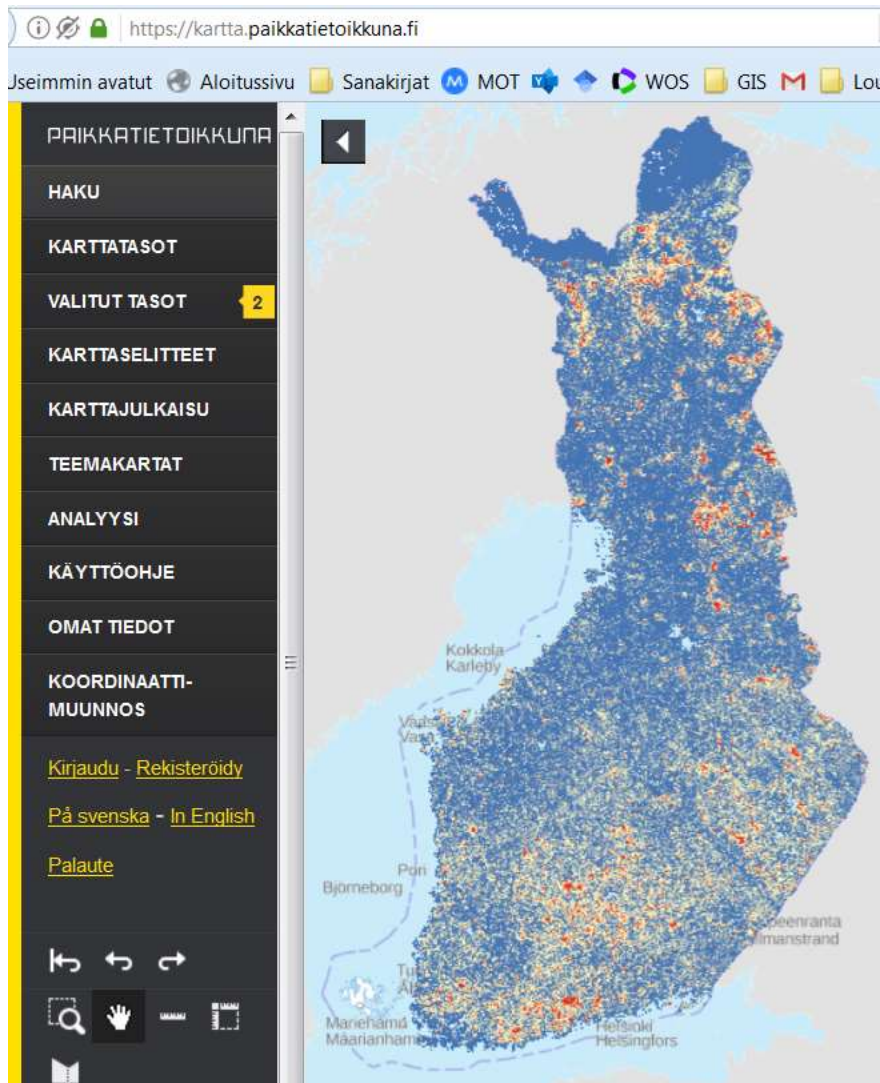
3. Lahopuu-
potentiaalien
käyttäminen
Zonation-
priorisointiin

Analyysiversio 1:
paikallinen lahopuupotentiaali Zonation-ohjelmistolla priorisoituna

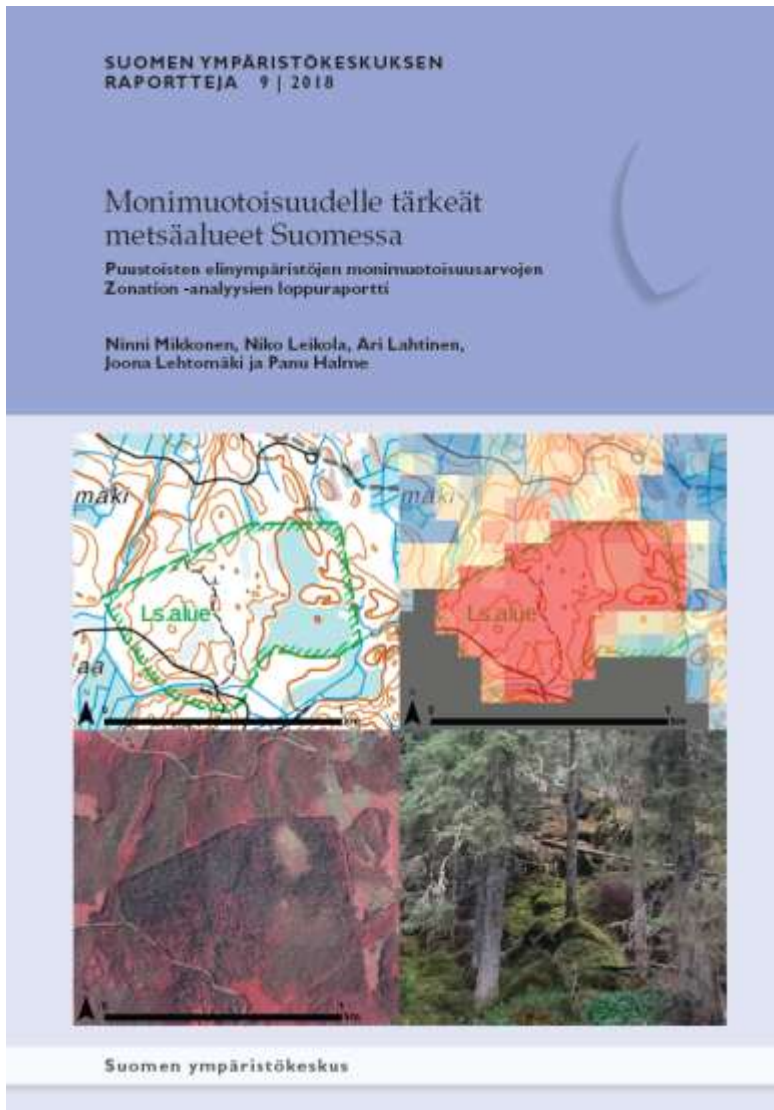
1. Priorisointi pelkällä lahopuupotentiaalilla
2. Edellinen sakotettuna monimuotoisuutta heikentäneillä toimenpiteillä
3. Edellinen + metsikkötason kytkeytyvyys
4. Edellinen + Punaisen Listan metsälajihavainnot
5. Edellinen + kytkeytyvyys metsälain tärkeisiin elinympäristöihin
6. Edellinen + kytkeytyvyys suojelualueille

Tieto kaikkien saatavilla keväästä 2018

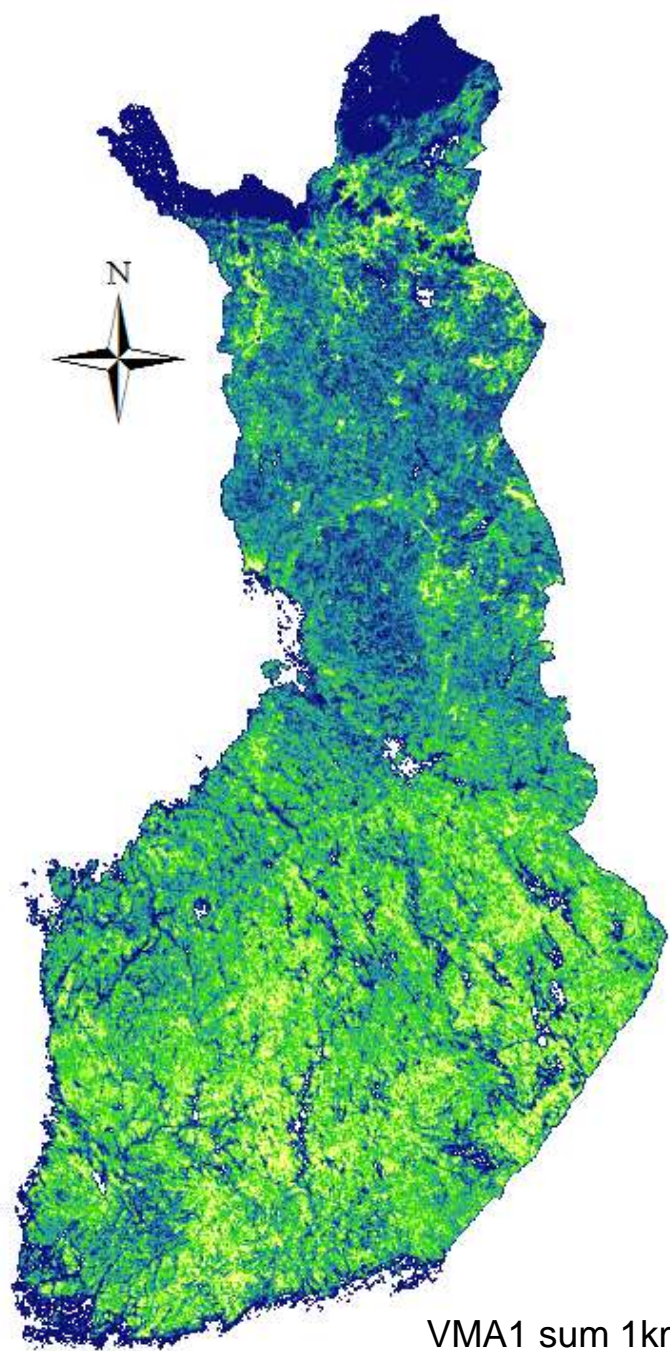

- Ympäristöhallinto
  - ELYt, YM, MH LP
- SMK
  - Mahdollinen METSO-kohde
  - Luonnonhoitohankkeet
  - Alueelliset metsäohjelmat
- Kaavoittajat
- Järjestöt
- Kansalaiset
- Maanomistajat

Aineistot ja lisätietoa

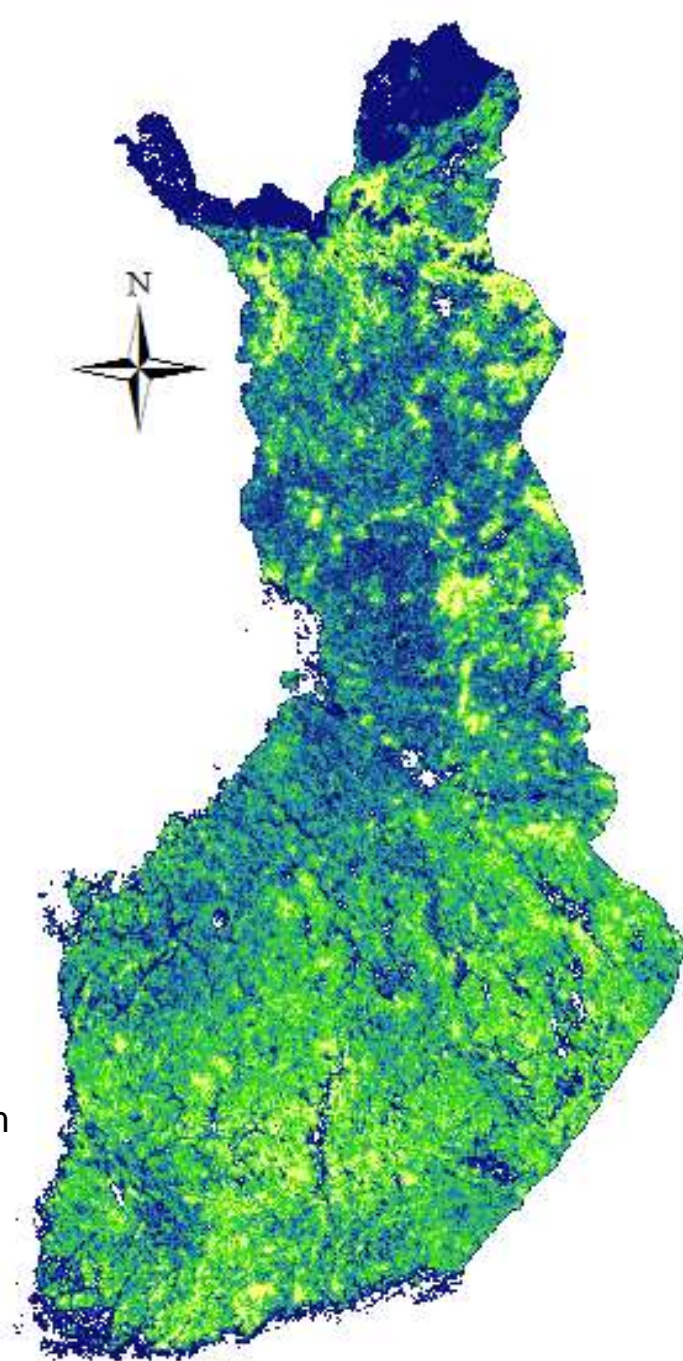
- Raportti:
  - <http://hdl.handle.net/10138/234359>
- Aineistot saatavilla avoimesti
  - Ympäristöhallinnon käytössä
  - Paikkatietoikkuna
  - Luonnonhoidon paikkatietoaineistot
  - SYKEN avoimet aineistot + latauspalvelu LAPIO
  - Avoimet rajapinnat

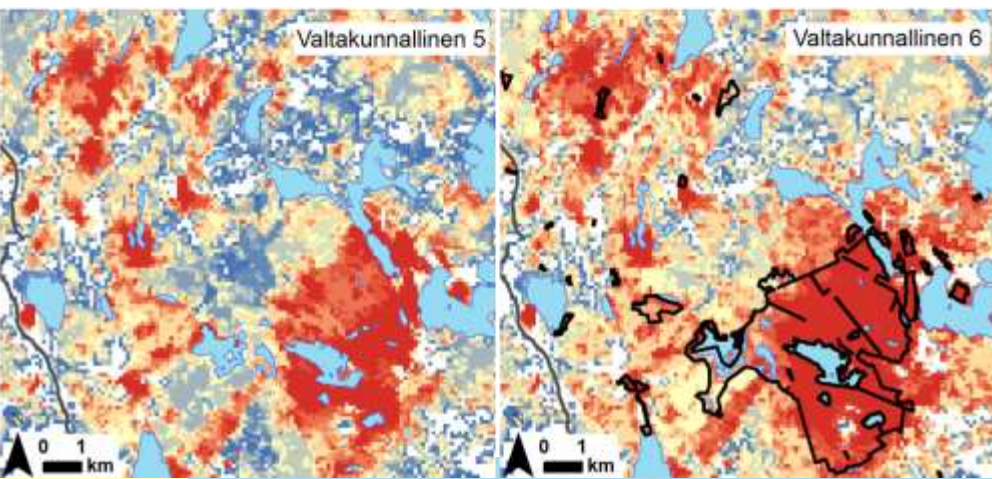
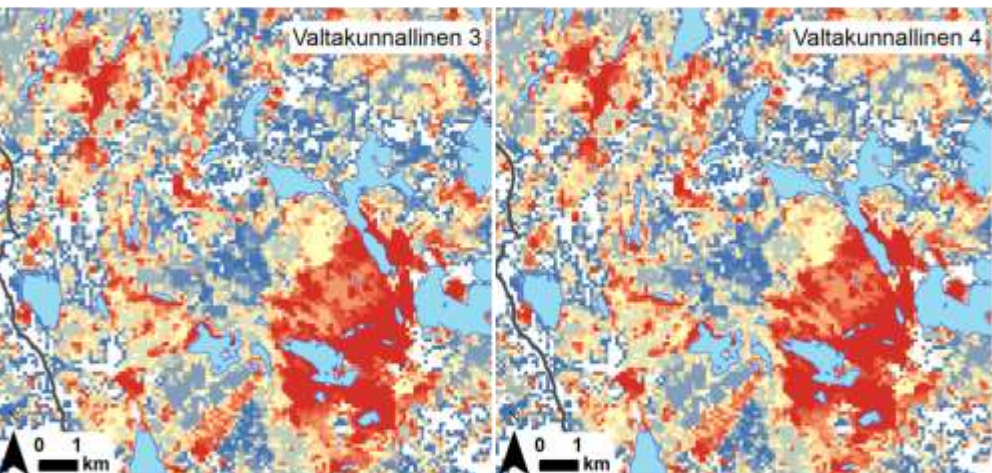
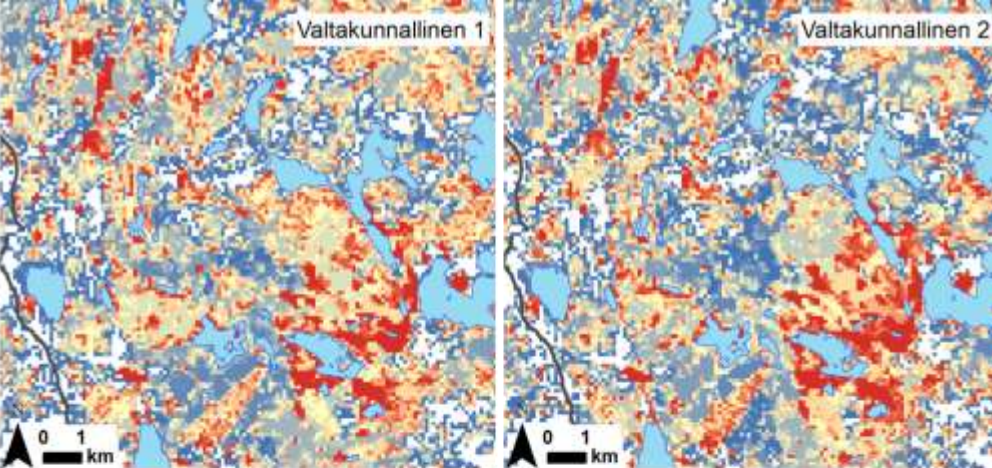

VMA1 sum 1km

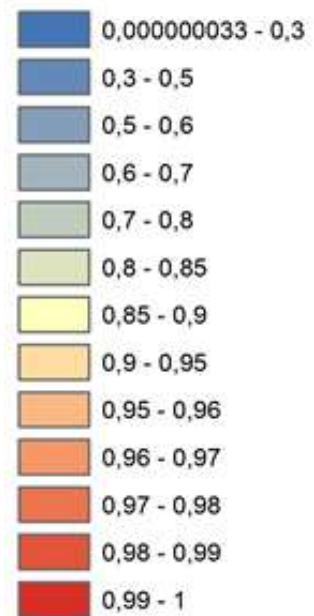

VMA6 sum 1km

Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsien prioriteetti

VERIZONA

- ▷ Miten metsäanalyysit toimivat Uudellamaalla kuusivaltaisissa metsissä?
- ▷ Tulosten vertaaminen lajidataan
- ▷ Paikallisen ja kytkeytyneen version tarkastelua
- ▷ 214 kpl inventointikohteita (yht. 204 ha)
  - METSO-kohteita
  - YSA, valtiolle ja YT
  - Varttuneita talousmetsiä
  - Suojelualueita

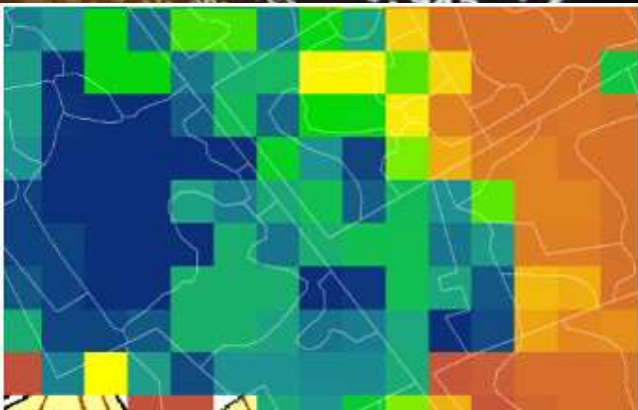

Metsien monimuotoisuus ja hiili

- Voidaanko biodiversiteetin suojelulla hillitä myös ilmastonmuutosta?
- Kummallekin tärkeitä alueet vai vain toiselle?
- Metsien monimuotoisuus LPP perustuen ja hiilen varastot ja sidonta (PREBAS)

Tulevaisuudessa

Analyyysien säännöllinen uusinta
Uudet surrogaatit

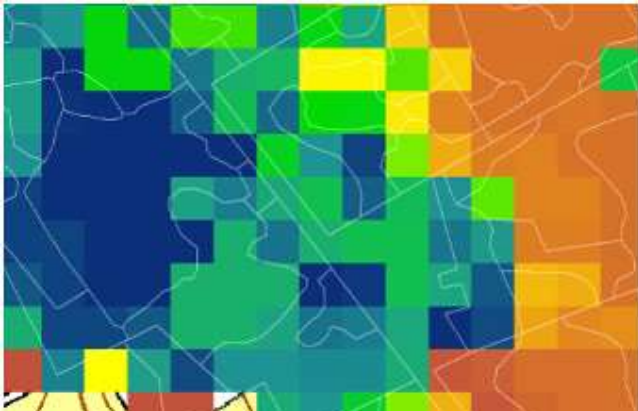

Lahopuupotentiaali

- ▷ Puustoon perustuvan menetelmän kehittäminen
  - Heikkoudet tunnetaan
  - Joku toinen metsänkasvatusohjelma?
- ▷ Kokonaan toinen tapa: esim. laserkeilaus
- ▷ Menetelmien yhdistäminen

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Tulevaisuudessa

Analyyysien säännöllinen uusinta
Uudet surrogaatit

Ilmastonmuutoksen vaikutus
Integroidaan metsät, suot, PB:t.
kalliot, vedet jne.

Tiedon jalkauttaminen
Tiedon jakelukanavat

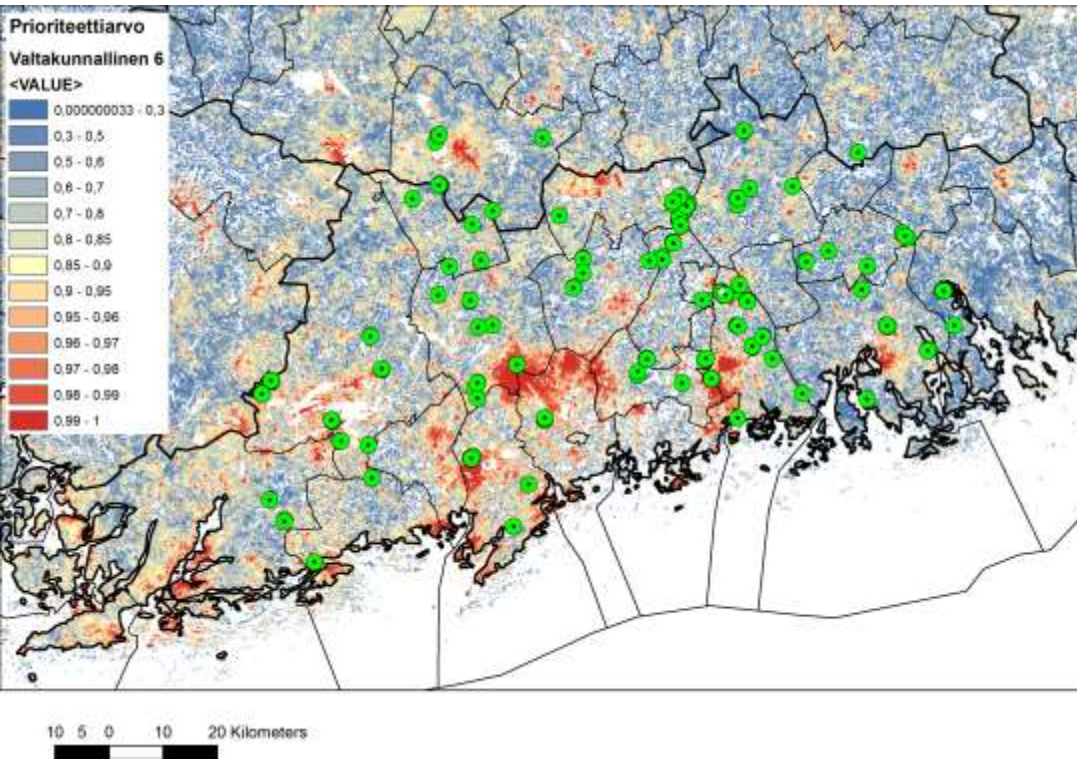

Kiitos!

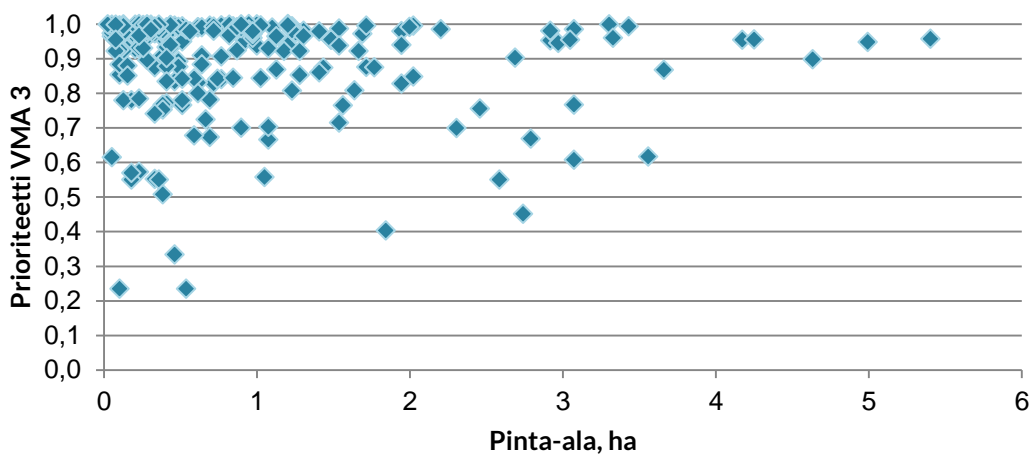

Mahdollisesti METSO-ohjelmaan soveltuva kohde” -merkinnän kriteerit

- Kuviot kuuluvat parhaaseen 10 %:n prioriteettiin VMA ja AMA 4 ja 6
- vähintään 4 ha yhtenäisen kokonaisuuden saman kiinteistön sisällä
- Kuvion tilan koodi on 0 ”Tiedot kunnossa”
- Kuvion kuivatustilanne on 1 ”Ojittamaton kangas” tai 6 ”Luonnontilainen suo”
- Kuvion kehitysluokka on 04 ”Uudistus kypsä metsikkö”
- Kuvion mittauksen ajankohta (Mittauspvm) on 1.1.2006 tai myöhempi, tai kuviolla on monimuotoisuuskoodi, jonka lisämääre on 40 ”muu arvokas elinympäristö”, 43 ”Metsälain tärkeä elinympäristö” tai 46 ”harvinainen elinympäristö” (FFCS, kriteeri 10 c: Arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään (PEFC Suomi 2014))
- Kuviolla ei ole monimuotoisuuskoodeja 91 ”Ympäristötuki”, 95 ”Metso-ohjelmaan soveltuva kohde”, 102 ”Luonnonsuojelualue”
- Kuvioon ei kohdistu toteutunutta toimenpidettä

Versio V3 keskiarvo (resoluutio 16m)

▷ 214 kpl inventointikohteita (yht. 204 ha)

- METSO-kohteita
- YSA, valtiolle ja YT
- Varttuneita talousmetsiä
- Suojelualueita

▷ Eri prioriteeteista

▷ Koealamittaukset ja lahopuumittaukset

▷ Lajistokartoitukset (käävät ja kovakuoriaiset)